

Міністерство екології та природних ресурсів України
Державна служба геології та надр України
Український державний геологорозвідувальний інститут
Державна комісія України по запасах корисних копалин
Державне регіональне геологічне підприємство "Донецькгеологія"
Державна комісія з експертизи геологічних проектів та кошторисів
Національна академія наук України
Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

ДРУГЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

IV МІЖНАРОДНИЙ ГЕОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ

**"Актуальні проблеми та перспективи розвитку геології:
наука й виробництво", присвячений 60-річчю *УкрДГРІ***

19–24 червня 2017 року,
готель "Мирний курорт",
м. Одеса, Україна

УкрДГРІ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Бояркін Микола Олексійович, т. в. о. голови Держгеонадр України, Київ

Співголова

Гошовський Сергій Володимирович, д-р техн. наук, проф., УкрДГРІ, Київ

Заступники голови

Зур'ян Олег Володимирович, д-р філософії в галузі економіки, УкрДГРІ, Київ

Красножон Михайло Дмитрович, д-р геол. наук, УкрДГРІ, Київ

Члени оргкомітету

Гожик Петро Феодосійович, акад. НАН України, ІГН НАН України, Київ

Жикаляк Микола Васильович, д-р екон. наук, канд. геол. наук, ДРГП "Донецькгеологія", Бахмут (Артемівськ)

Лукін Олександр Юхимович, чл.-кор. НАН України, акад. НАН України, д-р геол.-мінерал. наук, проф., УкрДГРІ, Чернігів

Люта Наталія Георгіївна, канд. геол.-мінерал. наук, УкрДГРІ, Київ

Михайлов Володимир Альбертович, д-р геол. наук, проф., Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Київ

Ошарін Сергій Юрійович, Причорномор ДРГП, Одеса

Рудько Георгій Ілліч, д-р геол. наук, д-р геогр. наук, д-р техн. наук, проф., акад. Академії гірничих наук України, ДКЗ України, Київ

Старостенко Віталій Іванович, д-р фіз.-мат. наук, акад. НАН України, Інститут геофізики НАН України ім. С. І. Субботіна, Київ

Пономаренко Олександр Миколайович, акад. НАН України, д-р геол. наук, проф. ІГМР ім. М. П. Семененка НАН України, Київ

Ткаченко Майя Володимирівна, ДГП "Геолекспертиза", Київ

Толкунов Андрій Анатолійович, канд. геол. наук, ДГП "Укргеофізика", Київ

Черкез Євген Анатолійович, д-р геол.-мінерал. наук, проф., Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Одеса

Шнюков Євген Федорович, акад. НАН України, д-р геол.-мінерал. наук, проф. Відділення морської геології та осадового рудоутворення НАН України, Київ

Шановні колеги!

Дякуємо всім, хто відгукнувся на наше Інформаційне повідомлення й надав Оргкомітету тези доповідей і заявки на участь у "Геофорумі–2017". Перелік доповідачів, тези яких Оргкомітет уніс у попередню Програму форуму, наведено нижче в цьому запрошенні.

Повідомляємо, що тези доповідей для друку більше не приймаємо. Програму форуму надішлемо всім зареєстрованим учасникам після 1 червня 2017 р.

*Запрошуємо також усіх охочих завітати на "Геофорум–2017" у статусі вільних слухачів. Для цього Вам потрібно до **22 травня 2017 р.** надіслати відповідні заявки на електронну адресу секретаріату форуму.*

***22 травня 2017** – це також останній день, коли оргкомітет "Геофоруму–2017" приймає заявки на бронювання готелю.*

Детальнішу інформацію про заходи, які відбудуться в межах форуму, можна знайти на сайті УкрДГРІ: ukrdgri.gov.ua

Наші контакти

Український державний геологорозвідувальний інститут (УкрДГРІ), вул. Автозаводська, 78-А, м. Київ, 04114, Україна, факс: +380 (44) 432-35-22 тел. +380 (44) 430-70-24 (приймальня УкрДГРІ)

Секретаріат "Геофоруму–2017"

*Колісник Тетяна Єрофіївна:
тел. +380 (44) 206-35-25, моб. тел. +380 (66) 706-16-25;
Ковтун Олександр Васильович
тел. +38 (044) 206-35-39, моб. тел. +38 (093) 61-61-201,
e-mail: geoforum.ukrsgri@gmail.com*

ПРОГРАМА ФОРУМУ

ПОНЕДІЛОК 19 ЧЕРВНЯ

9⁰⁰ – 18⁰⁰ Реєстрація учасників форуму

ВІВТОРОК 20 ЧЕРВНЯ

9⁰⁰ – 10⁰⁰ Урочисте відкриття форуму

10⁰⁰ – 14⁰⁰ Програмні доповіді

14⁰⁰ – 15⁰⁰ Обідня перерва

15⁰⁰ – 18⁰⁰ Робота наукових секцій

19⁰⁰ Дружня вечеря

СЕРЕДА 21 ЧЕРВНЯ

9⁰⁰ – 14⁰⁰ Робота наукових секцій

14⁰⁰ – 15⁰⁰ Обідня перерва

15⁰⁰ – 18⁰⁰ Робота наукових секцій

ЧЕТВЕР 22 ЧЕРВНЯ

8⁰⁰ – 18⁰⁰ Тематична автобусно-пішохідна екскурсія з відвідуванням Палеонтологічного й Геолого-мінералогічного музею Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова та ННЦ "Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова"

П'ЯТНИЦЯ 23 ЧЕРВНЯ

9⁰⁰ – 13⁰⁰ Робота наукових секцій

14⁰⁰ – 15⁰⁰ Обідня перерва

15⁰⁰ – 18⁰⁰ Робота наукових секцій

СУБОТА 24 ЧЕРВНЯ

9⁰⁰ – 10⁰⁰ Підведення підсумків

та ухвалення рішення конференції

9⁰⁰ – 12⁰⁰ Від'їзд

Тематична геологічна екскурсія

Палеонтологічний музей – Геолого-мінералогічний музей (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова) – Музей виноградарства і виноробства ННЦ "Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова"

ЧЕТВЕР 22 червня

7³⁰ – 8⁰⁰	сніданок
8¹⁵	виїзд з готелю
9⁰⁰ – 10³⁰	ознайомча екскурсія Палеонтологічним музеєм Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (вул. Дворянська, 2)
10³⁰ – 11⁰⁰	переїзд до Геолого-мінералогічного музею
11⁰⁰ – 12³⁰	ознайомча екскурсія Геолого-мінералогічним музеєм Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (провулок Шампанський, 2)
12³⁰ – 13³⁰	переїзд до смт Таїрового
13³⁰ – 14³⁰	обід у Таїровому
14³⁰ – 16⁰⁰	відвідування Музею виноградарства і виноробства та дегустація вин у ННЦ "Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова" НААН України
17⁰⁰	приїзд до готелю

Зупинка 1. Палеонтологічний музей Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Палеонтологічний музей відкрито в 1865 році одночасно із заснуванням університету. Він належить до 10 ліпших палеонтологічних музеїв світу та є одним із найстаріших в Україні. Музей містить найбагатшу регіональну колекцію викопних решток, зібраних на півдні Східноєвропейської платформи (Україна та Молдова), та унікальні колекції викопної флори і фауни.

Колекції музею налічують понад 60 тисяч експонатів, а бібліотека музею – понад 10 тисяч найменувань.

Найважливішими в колекції музею є сім повних кістяків хребетних тварин, які існували в регіоні. Це кістяки мастодонта, трипалого коня, безрогого носорога, пліоценового верблюда, слона, печерного ведмедя, мамонта. Велику цінність становлять кістяки мозозавра, іхтіозавра, повний кістяк морської лілії та унікальний скелет дінорніса.

Широко представлено палеоботанічний відділ музею. У ньому експонують кам'яновугільну флору Донбасу та неогенову флору України і Молдови.

При музеї є підземний палеонтологічний заповідник – кладовище вимерлих хребетних, які займають цілу залу Палеонтологічного музею. Це представники ссавців із карстових печер понтичного вапняку міста Одеси. Експозицію "Фауна одеських катакомб" становлять рештки верблюдів, лисиць, гієн, мастодонтів, ховрахів, борсуків, марабу, страуса та інших представників пліоценового віку.

Зупинка 2. Геолого-мінералогічний музей Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Історія музею починається з колекцій Рішельєвського ліцею, на базі якого 1865 року відкрито університет. Фонди Геолого-мінералогічного музею налічують понад 10 тис. зразків мінералів і гірських порід.

Основу експозиційної частини музею становлять систематичні колекції мінералів і гірських порід. Okремо представлені тематичні експозиції з кристалографії, генетичної мінералогії, онтогенії мінералів, геохімії мінералів. Поряд із природними мінералами представлено велику групу синтетичних мінералів.

Особливо вирізняється колекція метеоритів. З-поміж них є метеорити, що впали в Одеській області. Це метеорити "Одеса" й "Гросслібенталь". Серед наукових колекцій особливу цінність становить колекція залізомарганцевих утворень Тихого й Індійського океанів, зібраних у 80-х рр. XX ст. під час наукових рейсів.

Є в експозиції й мінеральні утворення одеських катакомб і карстових печер. Регіональні колекції мінералів і гірських порід представляють насамперед Україну з її геологічним різноманіттям. Непідробну цікавість викликають також колекції мінералів і гірських порід Уралу, Далекого Сходу, Середньої Азії, Західної й Центральної Європи.

Зупинка 3. Музей виноградарства і виноробства та дегустація вин у ННЦ “Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова” (сміт Таїрове)

Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова", заснований 5 лютого 1905 р., – найстаріший в Україні науково-дослідний центр у галузі виноградарства й виноробства.

Інститут сьогодні – це сучасна науково-дослідна установа, яка успішно розв’язує наукові проблеми в різних напрямках. Інститут об’єднує 10 відділів і п’ять науково-дослідних лабораторій.

Щедре південне сонце, родючі чорноземи, унікальне поєднання морського бризу, лиманських вод і чистих джерел дали змогу вченим-селекціонерам вивести понад 130 сортів винограду, 30 з яких внесено до Державного реєстру сортів рослин України.

За останнє десятиліття розроблено технології виробництва 20 найменувань вин із сортів винограду селекції інституту, які отримали на міжнародних виставках і конкурсах численні золоті та срібні медалі.

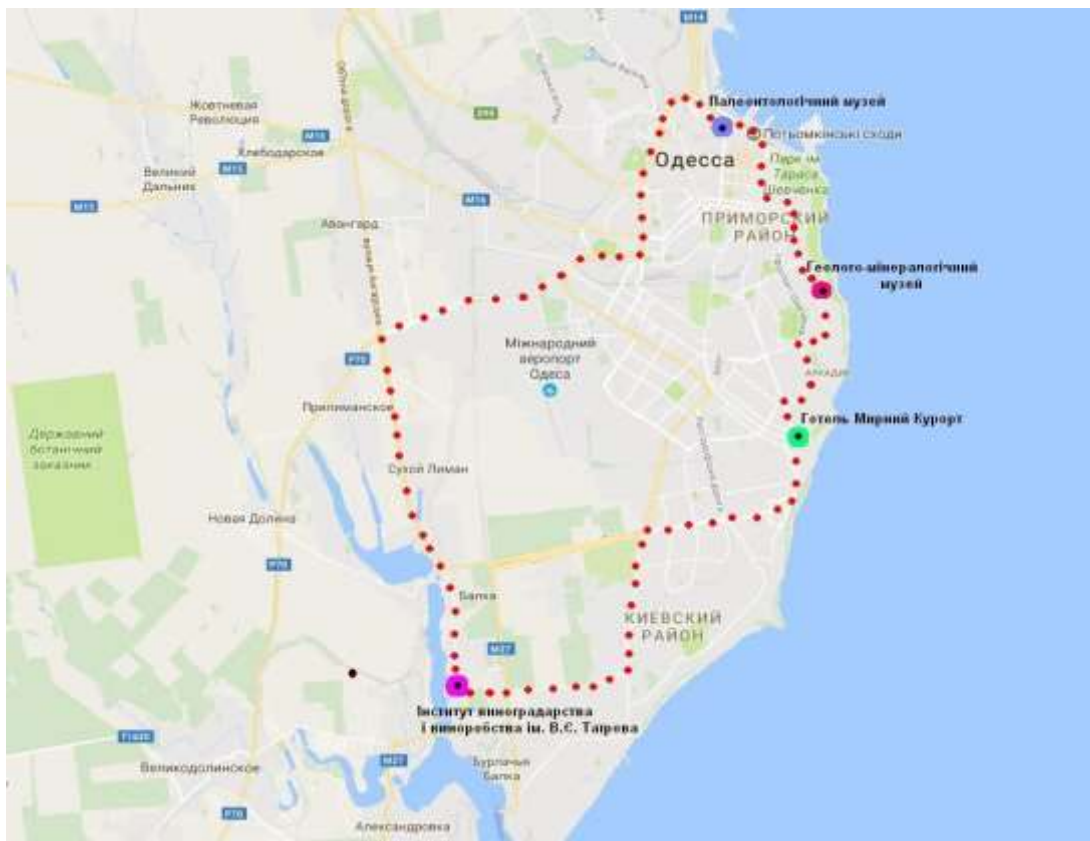
На початку екскурсії працівники інституту ознайомлять Вас з експозиціями Музею історії виноградарства і виноробства України, заснованого з нагоди святкування 100-річного

ювілею інституту та запропонують прогулятися дендропарком. Відтак Ви перейдете в підземну галерею музею, де зберігають стародавню колекцію вин. З винного підвалу гвинтовими сходами підніметься до дегустаційної зали, щоб почастиватися творінням науковців-селекціонерів (виноробів).

Ці унікальні, пропоновані на дегустації вина, що є результатом праці вчених-виноробів наукового центру, Ви не знайдете в жодній крамниці, їх можна скуштувати тільки тут.

Схема маршруту

ДО ЗУСТРІЧІ В ОДЕСІ!

**Анотований перелік тез доповідей, надісланих в Оргкомітет
станом на 15.05.2017 р.**

ОСНОВНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЇ ВОГNETРИВКИХ І КЕРАМІЧНИХ ГЛИН ДОНЕЦЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ

Акуленко Г.В.¹, Львів В.В.¹

1 – ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут (Артемівськ), Україна

Розглянуто геологічні чинники та умови осадконакопичення і залягання вогнетривких і керамічних глин Донецької глиноносної провінції з визначенням джерел формування первинного матеріалу, обґрунтуванням локалізації найбільш якісних покладів, мінералогічною, фізико-хімічною, механічною та технологічною характеристикою їх основних геолого-промислових типів.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕЗОЗОЙСЬКО-КАЙНОЗОЙСЬКИХ ВУГЛЕНОСНИХ ФОРМАЦІЙ УКРАЇНИ

Александрова А.В.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

Проаналізовані результати досліджень регіональних науково-дослідних і виробничих організацій з метою виявлення особливостей будови, просторово-часових параметрів розвитку, об'ємному співвідношенню, походження та еволюції вугленосних осадових та вулканогенно-осадових структурно-стратиграфічних комплексів в межах України.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Бобров О.Б., Гожик П.Ф.¹, Шестопалов В.М.¹, Гаврилюк Р.Б.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

Авторами пропонується проект Концепції реформування геологічної галузі, метою якої є визначення оптимальних шляхів реформування системи державного управління галуззю для якісного та ефективного геологічного вивчення і раціонального використання надр, створення єдиної геологічної основи загального природокористування, забезпечення України власною мінеральною сировиною на основі дотримання принципів збалансованого розвитку, збереження екологічно безпечного геологічного середовища, виявлення і протидії небезпечним геологічним процесам. Базовими пріоритетами Концепції є модернізація законодавства, реорганізація державного сектору галузі, посилення її кадрового забезпечення, переоцінка статусу родовищ, рудопроявів і перспективних територій, прозорі процедури та подолання корупції, заохочення інвестицій у геологічні дослідження й надрокористування, науково-методичне забезпечення геолого-розвідувальних робіт і створення єдиного експертного середовища з фахівців академічної та галузевої науки.

ЕЛЕКТРИЧНІ ЯВИЩА АТМОСФЕРИ І ЛІТОСФЕРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ГЕОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСАХ

Бублясь В.М.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

У доповіді представлені нові дані експериментальних дослідних робіт, що стосуються електричних і мікрогеодинамічних процесів у покривних відкладах, їх роль у літогенних процесах, живленні і зміні хімічного складу підземних вод, формуванні інженерно-геологічних властивостей порід та ін.

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПЕРЕОЦІНКИ КОМПЛЕКСНИХ РОДОВИЩ НЕМЕТАЛІЧНИХ КОРИСНИХ КОПАЛИН (НА ПРИКЛАДІ ШЕБЕЛИНСЬКОГО РОДОВИЩА КРЕЙДИ І ГЛИН)

Василенко А.П.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

На прикладі Шебелинського родовища крейди і глин розглянуто особливості геолого-економічної переоцінки комплексних родовищ неметалічних корисних копалин. Із самого словосполучення «комплексне родовище» випливає, що переоцінці підлягають декілька видів корисної копалини, що знаходяться на різних глибинах родовища. Це потребує диференційованого підходу до їх визначення та підрахунку запасів по кожному виду. Досвід проведених робіт дозволяє визначити окремі проблемні питання та запропонувати шляхи їх вирішення.

ОЦЕНКА КОЛЛЕКТОРСКИХ СВОЙСТВ ИСКОПАЕМЫХ УГЛЕЙ КАК ИСТОЧНИКА ШАХТНОГО МЕТАНА

Василенко Т.А.¹, Кириллов А.К.¹, Молчанов А.Н.¹, Гринев В.Г.¹, Пронский Е.А.¹, Камчатный А.А.¹
1 – Институт физики горных процессов НАН Украины, г. Днепропетровск, Украина

Представлены теоретические и экспериментальные данные содержания метана различных фазовых состояний в пористой структуре углей Донецкого угольного бассейна. При насыщении метаном образцов моделировались естественные условия состояния метана в угольных пластах, когда система уголь-газ находится в равновесии. Измеренное методом ЯМР широких линий содержание растворенного в твердой матрице и адсорбированного на поверхности пор метана не превышает 20% в равновесном состоянии при давлении 10 МПа. Только при вскрытии камеры высокого давления после эмиссии метана из фильтрационных каналов его преимущественным фазовым состоянием является сорбированный метан.

ПРОБЛЕМЫ ИНТЕРПРЕТАЦИИ ДАННЫХ ГЕОЛОГОРАЗВЕДОЧНЫХ РАБОТ НА УГОЛЬ В ДОНБАССЕ

Васильева И.В.¹

1 – УкрГГРИ, г. Киев, Украина

Работа по изучению проблемы интерпретации данных геологоразведочных работ на уголь проводилась в два этапа. На первом этапе предусматривался сбор информации о мощности, строении и зольности угольных пластов, полученной в процессе проведения геологоразведочных работ. На втором этапе проводился анализ несоответствия данных геологоразведки и горных работ на шахтах. Сравнение мощности, строения и качества угольных пластов проводилось по подработанным горными работами скважинам с одной стороны, и данным горных работ, полученным рядом со скважинами, с другой стороны. Это позволило получить представление о технической точности фиксации основных показателей пластов при разведочных работах на уголь при бурении и каротаже.

Несоответствие основных показателей качества угольных пластов, полученных при разведке, действительным приводит к удорожанию горных работ, их частичной остановке, иногда к полному пересмотру программы развития работ на шахте. Подобное изучение проблем интерпретации данных геологоразведочных работ и выявление возможных причин несоответствия данных разведки данным горных работ позволит разработать рекомендации по недопущению таких расхождений.

ДО ЕЛЕКТРИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ЛІТОСФЕРИ

Веклич Ю.М.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Палеогеографічні дослідження пізнього кайнозою дозволили встановити, що поділ субаеральних відкладів на лесово-грунтові покриви та піщані (безсуглинкові) поліські території відбувався під впливом диференційованих електричних сил на поверхні земної кори впродовж плейстоцену. Переміщення внаслідок цього лише в межах України тисяч кубокілометрів порід засвідчують колосальну роботу, яка спричинюється електричними силами на межі "земна кора-атмосфера". Такі висновки нашоують на думку про те, що ці приповерхневі явища віддзеркалюють потужність та диференціацію електричних зарядів і в середині літосфери. З огляду на це роль електричних сил, може виявитися суттєво недооціненою у сучасних концепціях геодинаміки літосфери та єдиної гіпотез формування родовищ корисних копалин, а значення диференціації електричних зарядів під час формування як твердих (більшості твердих, металічних), так і рідких (нафти й підземних вод) і газових (вуглеводневих) корисних копалин можуть бути визначальними.

ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ВУГЛЕВОДНЕВИХ РЕСУРСІВ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

Вергельська Н.В.¹, Плужнікова В.Л.²

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

2 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Газ-метан-вугільних родовищ є невід'ємною складовою вугільних басейнів України. Кожна вугленосна формація має різні геологічні характеристики вмісту вуглеводнів, які впливають на спосіб, необхідні технології, економічну та екологічну доцільність видобутку.

СТРАТИГРАФІЧНІ СХЕМИ НЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ

Вернигорова Ю.В.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

За результатами власних досліджень та узагальнення наукових даних у численних публікаціях та геологічних звітах про літо- та біофациальні особливості неогенових відкладів Південної України проведено ревізію існуючих стратиграфічних схем (1993; 1995 – рукопис; 1996 – рукопис) та легенд до Державних геологічних карт. Як результат, розроблено три нові модернізовані стратиграфічні схеми: Північного Причорномор'я та прилеглої частини Українського щита, Кримського півострова, Керченського півострова, що складають цілісну

стратиграфічну модель неогенових відкладів Південної України. У запропонованих схемах здійснено переінтерпретацію віку окремих стратиграфічних рівнів, уточнено стратиграфічні об'єми деяких місцевих стратонів попередніх стратиграфічних схем, переглянуто їх стратиграфічний статус і відредаговано назви (згідно із Стратиграфічним кодексом України, 2012). За єдністю літологічних ознак та біостратиграфічних характеристик неогенові відклади Південної України, за необхідністю, об'єднано у нові місцеві стратиграфічні підрозділи (світи, верстви, товщі). Для Керченського півострова вперше запропонована детальна стратиграфічна схема в якій відображено всі літологічні типи неогенових відкладів. При виділенні місцевих стратонів на Кримському півострові враховано єдність їх літофаціальних і палеонтологічних характеристик з одновіковими відкладами прилеглих територій Північного Причорномор'я та Керченського півострова. За наявності характерного комплексу органічних решток у складі деяких місцевих стратонів виділено біостратиграфічні підрозділи – «верстви з фауною». За керованими видами різних палеонтологічних груп обгрунтовано вік виділених місцевих стратиграфічних підрозділів та проведено їх кореляцію із регіонарними неогену Східного Паратетису.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ГІДРОРОЗРИВУ ПЛАСТА В ГЛИБОКИХ СВЕРДЛОВИНАХ

Войтенко Ю.І.¹, Прожогіна О.І.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Рекомендована схема перфорації перед гідророзривом пласта (ГРП), яка забезпечує утворення тріщин між отворами та зниження енергоємності ГРП.

ДИНАМІКА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ГЕОЛОГОРОВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ В ЗАХІДНОМУ НАФТОГАЗОНОСНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Вуль М.Я.¹, Зур'ян О.В.¹, Старинський В.О.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Виконано ретромоніторинг ГРР в регіоні за тривалий час. Особлива увага приділена сучасному стану ресурсної бази, результатам ГРР за останні роки їх досягненням та вадам.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Галецький Л.С.¹, Чернієнко Н.М.¹, Науменко У.З.¹, Александров О.Л.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

Ефективна політика в сфері національної мінерально-сировинної безпеки вимагає врахування наслідків глобалізації, визначення ролі нашої країни в світовому мінерально-сировинному забезпеченні та відстоюванні власних економічних інтересів. Мінерально-сировинна база країни – це величезна оборонна сила України, один із головних важелів виходу із тривалої кризи.

УКРДГРІ – 60 РОКІВ В АВАНГАРДІ ГЕОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Гошовський С.В.¹, Красножон М.Д.¹, Люта Н.Г.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Датою заснування УкрДГРІ прийнято вважати 5 липня 1957 року, коли Постановою Ради Міністрів СРСР Українське відділення Всесоюзного науково-дослідного геологорозвідувального нафтового інституту (ВНДГНІ) було передане в республіканське підпорядкування і утворено Український науково-дослідний геологорозвідувальний інститут. Насправді історія інституту набагато довша і цікавіша - він є продовжувачем справи відомої карпатської школи геологів-нафтовиків ХІХ сторіччя, виникнення і становлення якої пов'язане з розвитком нафтових промислів у межах Передкарпаття і Карпат. Саме з вивченням і освоєнням родовищ вуглеводнів пов'язаний тривалий період роботи інституту і його найголовніші здобутки. Нині УкрДГРІ – єдина в Україні установа геологічного напрямку, яка за досвідом багаторічної діяльності, кадровим і технічним забезпеченням здатна виконувати практично всі потреби галузі з наукового супроводження геологорозвідувальних робіт на всі види корисних копалин.

ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ТЕХНОЛОГІЙ ВИКОРИСТАННЯ ГЕОТЕРМАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЯК ДЖЕРЕЛА ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГІЇ

Гошовський С.В.¹, Зур'ян О.В.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Відомо, що геотермальні джерела поділяються на петротермальні і гідротермальні. У разі отримання теплової енергії з глибин до 400 м, ми говоримо про енергію поверхневих шарів Землі. У роботі приведені теоретичний аналіз впливу технологій використання геотермальних ресурсів на екологію та наведені результати експериментальних досліджень впливу відбору теплової енергії з поверхневих шарів Землі теплонасосними системами на тепловий режим геотермального поля. Визначені залежності температурних коливань геотермального поля від тривалості та періоду експлуатації системи й інтенсивності відбору теплової енергії геотермальними теплонасосними системами.

ДОПЛЕРІВСЬКА ТЕОРІЯ ТА ОЦІНКА ЗМІНИ ШВИДКОСТІ В МОРСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПРИ ГАЗОВИХ ПРОСОЧУВАННЯХ З МОРСЬКОГО ДНА

Гошовський С.В.¹, Сиротенко П.Т.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Проведено аналіз можливості застосування ефекту Допплера для виявлення газових бульбашок, які виникають при просочуванні природного газу з морського дна. На сьогодні при використанні акустичного діапазону частот для зондування водяного стовпа з газовими бульбашками вважаємо доцільним виявляти газові бульбашки в морському середовищі та оцінювати швидкість їх підйому до морської поверхні і установлювати траєкторію руху бульбашок та їх кількість. Для класифікації різних за розмірами бульбашок і оцінки їх концентрації необхідно використовувати як звуковий, так і ультразвуковий діапазони частот для зондування середовища. Однак при дослідженнях на ультразвуковому діапазоні частот буде зменшуватись досліджувана область морського середовища із-за сильного їх поглинання. Вважаємо, що запобігти цьому стану може використання нелінійної акустики, яка до того ж дозволяє отримати ідеальну діаграму спрямованості випромінювання без бокових пелюстків та виконувати зондування на сформованих більш низьких частотах ніж при використанні лінійної акустики. Застосування теорії Допплера в морських дослідженнях просочування природного газу дозволяє підвищити його ефективність розвідки і видобування.

УЗАГАЛЬНЕННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО РАЙОНІВ РОЗМІЩЕННЯ ГАЗОВИХ ФАКЕЛІВ У ПІВНІЧНО-ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ ЧОРНОГО МОРЯ

Гошовський С.В.¹, Ліхошерстов О.О.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Узагальнена геологічна та геофізична інформація стосовно району розташування газових факелів у північно-західній частині Чорного моря, описано геологічну будову. Проведено співставлення геологічних умов колекторів вуглеводнів північно-західного шельфу Чорного моря з умовами, що склались на місці виявлених сипів. Наявна інформація дозволяє однозначно пов'язати газові виділення зі скупченнями вуглеводнів на шельфі. Аналізи хімічного та ізотопного складу газів посилюють думку про те, що газ метан в даному регіоні, ймовірно має переважно глибинне походження. Загалом складається висновок, що газові сипи, грязьові вулкани та колектори нафтогазових об'єктів – можна об'єднати в єдину систему розвантаження надр Землі.

СУПУТНИКОВІ ВИЗНАЧЕННЯ ДЕТАЛЬНОЇ ТОПОГРАФІЇ, МАЛИХ ЗСУВІВ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ І ТЕХНОГЕННИХ ОБ'ЄКТІВ

Греку Р.Х.¹, Литвинов Д.О.¹, Греку Т.Р.¹

1 – Інститут геологічних наук, м. Київ, Україна

У доповіді розглянуто приклади застосування всепогодних методів супутникової радіолокаційної інтерферометрії (ШСЗ ERS Європейського космічного агентства) для рішення наукових і практично важливих завдань на території України. Найбільш інформативними є методи інтерферометрії і поляриметрії на базі радіолокаторів бокового огляду із синтезованою апертурою й когерентним випромінюванням. Результатами супутникових спостережень є: детальна топографія земної поверхні по парі радарних знімків; визначення малих зсувів (одиниці сантиметрів) земної поверхні і великоблочних споруд, викликаних землетрусами та техногенними факторами (шахти, метро); класифікація та визначення фізичних властивостей ґрунтового і рослинного покриву. Щоб підтвердити видимі з космосу зміни поверхні, в сейсмоактивних районах Вранча і Криму, а також в районах антропогенного впливу Криворіжжя і Чорнобиля використовуються моделі глибинної структури Землі за даними розробленого методу гравітаційної томографії.

ТОМОГРАФІЧНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ЩІЛЬНОСТІ І ВУГЛЕВОДНЕВИХ СТРУКТУР ЗА ДАНИМИ ГРАВІТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Греку Р.Х.¹, Литвинов Д.О.¹, Греку Т.Р.¹

1 – Інститут геологічних наук, м. Київ, Україна

Топографія висот геоїда, що розрахована по сферичних функціях глобальної гравітаційної моделі, є інформативним джерелом для геолого-геофізичних досліджень внутрішньої будови Землі. Використовуючи алгоритм рішення зворотної гравіметричної задачі з роботи [1], зовнішні сферичні гармоніки перераховувалися у внутрішні, а також в аномальні гармоніки щільності, які обумовлюють збурюючий потенціал на поверхні геоїда. Для побудови вертикального розрізу структури збурюючих мас значення гармонійних щільностей були розподілені по глибинах, величини яких розраховувалися з урахуванням номера гармоніки [2]. За результатами використання розробленої технології побудовано ряд томографічних моделей на райони України, Східно-Європейської платформи і Антарктики. У доповіді наводиться геолого-тектонічний аналіз розподілу щільнісних неоднорідностей земної кори і літосфери в цих районах, а також приклади виявлення структур-накопичувачів вуглеводнів.

ГЕОЛОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Демчишин М.Г.¹, Криль Т.В.¹, Анацький О.М.¹

1 – ІГН НАН України, м. Київ, Україна

Розглянуто особливості розвитку змін, що відбуваються в підземному просторі – геологічних тілах на забудованих територіях під дією урбанізаційних процесів за умов формування нового техногенного середовища. Досліджено зміни напружено-деформаційного стану масивів, фізико-механічних властивостей порід, нових геофізичних полів. Визначено основні проблеми сучасних мегаполісів в контексті створення нового штучного (техногенного) середовища за рахунок скорочення природного.

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРСПЕКТИВ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ ЗАХІДНИХ ОКОЛИЦЬ ДОНБАСУ

Дем'яненко І.І.¹

1 – УкрДГРІ, м Київ, Україна

Розглянуті актуальні питання нафтогазової геології, формування і збереження перспективних об'єктів в палеозойському осадовому чохла на території між східною частиною ДДЗ і західними околицями Донбасу. Провідна роль у визначенні перспектив нафтогазоносності об'єктів належить структурно-тектонічному фактору. В геологічній історії досліджуваної території виділяються різноінтенсивні тектонічні етапи, які приурочені до конкретних стратиграфічних комплексів по вертикалі і по горизонталі до різних територій, що обумовило нерівномірність тектонічного розвитку окремих зон і структур, а, відповідно, і неоднозначність їх нафтогазоносності.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ ЗОН ТА АГЛОМЕРАЦІЙ ЗГІДНО З ДИРЕКТИВОЮ 2008/50/ЄС

Дмитрієва О.О.¹, Варламов Є.М.¹, Квасов В.А.¹, Палагута О.А.

1 – Український науково-дослідний інститут екологічних проблем, м. Харків, Україна

Робота направлена на аналіз областей України щодо їх чисельності населення, площини, антропогенного навантаження атмосферного повітря, їх взаємних зв'язків за різним напрямом та наявності центрів обробки даних моніторингу атмосферного повітря з метою визначення принципів розподілу України на зони та агломерації для оцінки та управління якістю атмосферного повітря відповідно до вимог Директиви 2008/50/ЄС.

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ДЕГРАДАЦІЇ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ МЕТАНОВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Жикаляк М.В.¹, Лукінов В.В.²

1 – ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна

2 – Національний гірничий університет, м. Дніпро, Україна

На прикладі Донецького вугільного басейну проаналізовано сучасний стан видобування і дегазації метану вугільних родовищ і шахт в Україні. Обґрунтовано, що активізація інноваційних науково-практичних чинників розвитку метановидобувної галузі для забезпечення видобутку газу метану в 2030 році в об'ємі 2,6 млрд. м³ залежить від ефективного державного регулювання вуглевидобутку, удосконалення рентного оподаткування видобутку метану та комплексного метановилучення на всіх етапах освоєння вугільних родовищ і шахтних полів.

ІНЕРЦІЙНИЙ ТРЕНД ВІТЧИЗНЯНОЇ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ ГАЛЬМУЄ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Жикаляк М.В.¹, д-р екон. наук, канд. геол. наук,

1 – ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна

Розглянуто причини виснаження ефективних освоєних запасів корисних копалин в умовах низької конкурентоспроможності вітчизняної промисловості на внутрішньому і зовнішньому ринках. Обґрунтована необхідність використання високотехнологічного потенціалу інноваційно високоліквідних та інвестиційно привабливих видів мінеральної сировини для стабілізації та сталого розвитку економіки України на середньострокову і довгострокову перспективу.

ВЫДЕЛЕНИЕ ПЕРСПЕКТИВНЫХ ПЛОЩАДЕЙ ФЛЮОРИТОНОСНОСТИ НА ТЕРРИТОРИИ УКРАИНСКОГО ЩИТА

Жовинский Э.Я.¹, Крюченко Н.О.¹

1 – Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н. П. Семененко НАН Украины, г. Киев, Украина

Систематизированы данные по флюоритовому оруденению территории Украинского щита. Определены перспективные площади флюоритоносности - Пержанская, Подольская, Бобринецкая, Докучаевская, Комсомольская, Донская, Павлопольская и дана характеристика каждой из них. Установлена связь флюоритового оруденения с основными эпохами тектоно-магматической активизации и характерной геохимической специализацией. Отмечена приуроченность оруденения к зонам тектонических нарушений, и особенно к тектоническим узлам, что может служить основным критерием при прогнозировании и поисках месторождений флюорита и других полезных ископаемых.

ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ СТРАТИГРАФІЧНОЇ СХЕМИ ПАЛЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ

Зернецький Б.Ф.¹, Рябокони Т.С.¹

1 – ІГН НАН України, м. Київ, Україна

Наведені основні напрями модернізації стратиграфічних схем палеогенових відкладів Кримського і Керченського півостровів, Північного Причорномор'я та прилеглої частини Українського щита: сучасна МСШ, актуалізована регіонарна шкала, сучасна біостратиграфічна схема, ревізія місцевих стратонів.

ТИПОМОРФНЫЕ ОСОБЕННОСТИ АЛМАЗОВ ИЗ КИМБЕРЛИТОВЫХ ТЕЛ СЕВЕРО-ВОСТОКА СИБИРСКОЙ ПЛАТФОРМЫ

Зинчук Н.Н.¹, Коптиль В.И.¹

1 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г. Мирный, Россия

Результаты комплексных исследований алмазов из кимберлитовых диатрем северо-востока Сибирской платформы (СВСП) свидетельствуют о гетерогенности строения верхней мантии региона. Отдельные её блоки могут быть сложены эклогитами и при формировании магматических очагов в алмазоносном эклогитовом субстрате продуктивными могут оказаться породы, по составу отличающиеся от типичных кимберлитов и лампроитов. Отсутствие в кимберлитовых трубках СВСП алмазов У и УП разновидностей (по Ю.Л. Орлову, 1984), характерных для многих россыпей региона и кимберлитов Архангельской алмазоносной провинции, позволяет предполагать присутствие таких диатрем и в периферической части северо-восточной части Сибирской платформы.

ТИПОМОРФНЫЕ ОСОБЕННОСТИ АЛМАЗОВ ИЗ РАЗЛИЧНЫХ КИМБЕРЛИТОВЫХ ДИАТРЕМ

Зинчук Н.Н.¹

1 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г. Мирный, Россия

Проведенными комплексными исследованиями показано, что каждое кимберлитовое тело характеризуется индивидуальным характером присутствующих ему типоморфных особенностей алмазов, а в трубках многофазного строения зачастую отличаются нередко кристаллы отдельных рудных столбов. Имеющиеся данные по типоморфизму алмазов из кимберлитовых тел Сибирской платформы свидетельствуют об отсутствии горизонтальной концентрической зональности в изменении их характерных особенностей. Комплексный анализ типоморфных особенностей алмазов позволяет получать представление о качестве алмазного сырья как на стадии прогнозно-поисковых работ, так и при геолого-экономической оценке поисковых объектов и месторождений.

О СОСТАВЕ ОСНОВНОЙ МАССЫ КИМБЕРЛИТОВ

Зинчук Н.Н.¹, Зинчук М.М.¹

1 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г. Мирный, Россия

Кимберлитовые трубки, дайки, жилы и силлы нередко представляют собой породы в различной степени измененные постмагматическими и гипергенными процессами. Образовавшиеся при этом новообразования относятся к вторичным минералам, которые являются главными породообразующими компонентами, слагающими основную массу пород. Отличие кимберлитовых тел обусловлено интенсивностью развития и равномерностью распределения доминирующих вторичных минералов, их ассоциаций и разновидностей (кальцита, доломита, лизардита, хризотила, флогопита, хлорита, пироаурита и др.). Установлено, что процессы серпентинизации, карбонатизации, хлоритизации и бруситизации в каждой диатреме имеют индивидуальный характер, приводящий к различию типов кимберлитов.

О СВЯЗИ ТИПОМОРФНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ АЛМАЗОВ С ЭПОХАМИ КИМБЕРЛИТОВОГО МАГМАТИЗМА

Зинчук Н.Н.¹

1 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г. Мирный, Россия

Изучение типоморфных особенностей алмазов их кимберлитовых диатрем трех эпох фанерозойского возраста (среднепалеозойской, средне-позднетриасовой и позднеюрско-раннемеловой) показало наличие индивидуальных признаков этого минерала на всех уровнях его нахождения – от кимберлитовых провинций, субпровинций, полей, тел до рудных столбов. С этих позиций вся совокупность разновидностей алмазов в кимберлитах образует не парагенетические, а парастерические ассоциации, связанные общностью сонахождения в кимберлитах. Разнообразие морфологических ассоциаций определяется условиями кристаллизации алмаза в материнских породах и местами заложения кимберлитовых очагов, а также особенностями протекания извержений ультраосновного расплава, существенно влияющих на растворения и коррозию кристаллов алмаза.

КОРРЕЛЯЦИЯ РЕГИОЯРУСОВ ПАЛЕОГЕНА СЕВЕРНОЙ И ЮЖНОЙ УКРАИНЫ

Зосимович В.Ю.¹, Зернецкий Б.Ф.¹, Ольштынская А.П.¹, Рябоконт Т.С.¹, Шевченко Т.В.¹

1 – ИГН НАН Украины, г. Киев, Украина

Приведено биостратиграфическое обоснование сопоставления региояруссов палеогена Северной и Южной Украины, корреляции их с ярусами Международной стратиграфической шкалы.

ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ СТРАТИГРАФІЧНИХ СХЕМ ПАЛЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНОЇ УКРАЇНИ

Зосимович В.Ю.¹, Шевченко Т.В.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна

Поданий авторський варіант оновленої стратиграфічної схеми палеогенових відкладів Північної України, яка складена на основі новітніх матеріалів згідно до вимог Стратиграфічного кодексу (2012 р.). Відмічені відмінності схеми, що пропонується, від діючої стратиграфічної схеми 1993 р. Намічені шляхи подальших досліджень.

ЛИТОЛОГО-ПАЛЕОНТОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УНІКАЛЬНОГО МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ МІОЦЕНОВОЇ БІОТИ У ПАРКУ ЗНЕСІННЯ, М. ЛЬВІВ

Іваніна А.В.¹, Підлісна О.І., Гоцанюк Г.І.¹, Спільник Г.В.¹, Салінська Г.В.¹

1 – Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

В даній роботі подано результати вивчення баранівських шарів неогену використовуючи комплексні палеонтологічні, палеоекологічні та петрографічні методи вивчення міоценової біоти в парку Знесіння.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОМПЛЕКСА ГИС ПРИ РАСЧЛЕНЕНИИ УГОЛЬНОГО РАЗРЕЗА И ОПРЕДЕЛЕНИИ ФИЗИКО-МЕХАНИЧЕСКИХ СВОЙСТВ УГОЛЬНЫХ ПЛАСТОВ

Иконников В.Н.¹, Васильева И.В.¹

1 – УкрГГРИ, г. Киев, Украина

Для решения геологических задач при разведке угольных месторождений применяется комплекс геофизических исследований скважин. Среди задач, решаемых с помощью ГИС следующие: литологическое расчленение разреза, выделение пластов угля, определение глубины их залегания и углов падения пород, определение мощности, строения, зольности, качественных характеристик угля, определение синонимии угольных пластов, подсчет запасов. Эффективность определений физико-механических свойств пород оценивается по сопоставлению результатов, получаемых по данным ГИС, и на образцах пород в лаборатории.

МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ ВОЛНОВАХСКОЙ РУДНОЙ ЗОНЫ ПРИАЗОВСКОГО МЕГАБЛОКА УЩ

Калашник А.А.¹, Кузьмин А.В.²

1 – Летная академия Национального авиационного университета, г. Кропивницкий, Украина

2 – КП «Кировгеология», г. Киев, Украина

Представлены результаты изучения закономерностей формирования и размещения месторождений и рудопроявлений рудных и нерудных полезных ископаемых в Волновахской рудной зоне Приазовского мегаблока Украинского щита (УЩ) с учетом особенностей глубинного строения литосферы. Обоснованы новые факторы формирования металлогенического разнообразия региона исследований

ПАЛЕОПЕДОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЛЕЙСТОЦЕНОВИХ ҐРУНТІВ НА ТЕРИТОРІЇ ПРИАЗОВСЬКОЇ НИЗОВИНИ

Кармазиненко С.П.¹

1 – Інститут географії НАН України, м. Київ, Україна

Проведені палеопедологічні дослідження з активним використанням мікроморфологічного аналізу плейстоценових ґрунтів дофінівського, витачівського, прилуцького, кайдацького, завадівського, лубенського, мартоносського, широкинського і крижанівського стратиграфічних горизонтів на геологічних розрізах біля сіл Безіменне та Мелекіно Донецької області. Виявлено основні діагностичні морфо- і мікроморфологічні ознаки зазначених викопних ґрунтів для встановлення їх типів, а також для реконструкцій палеогеографічних умов часу їх формування на території Приазовської низовини.

ОПТИМІЗОВАНА СТРАТИГРАФІЧНА СХЕМА НЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНОУКРАЇНСЬКОЇ ПАЛЕОСЕДИМЕНТАЦІЙНОЇ ПРОВІНЦІЇ

Карпенко А.М.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

Представлена оновлена стратиграфічна схема неогенових відкладів північно-східної частини території України, побудована в 2012 р. в Інституті геологічних наук НАН України на замовлення Держгеолслужби України – «Стратиграфічна схема неогенових відкладів Субпаратетиса» («Схема ...»)

ЗОЛОТОНОСНІСТЬ ТА СТРУКТУРНО-ЛІТОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ КОРИ ВИВІТРЮВАННЯ РУДОНОСНИХ ПОРІД ФУНДАМЕНТУ СОЛОНЯНСЬКОГО РУДНОГО ПОЛЯ

Ковальчук М.С.¹, Фігура Л.А.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

Наведено відомості щодо золотоносності кори вивітрювання кристалічних порід фундаменту в межах Солонянського рудного поля та морфології золота. На підставі координат свердловин, їх опису та даних опробування кори вивітрювання рудоносних порід кристалічного фундаменту створено ряд цифрових картографічних побудов, які характеризують рельєф підшови і поверхні кори вивітрювання, її потужність та розподіл вмістів золота в її межах.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДО 2020 РОКУ

Коломійченко Б.Ф.¹, Бесценна Л.Г.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Розглядаються основні актуальні проблеми законодавчого і нормативно-правового забезпечення геологічних досліджень, рекомендовані в порядку удосконалення зміни до законодавчих і нормативно-правових актів з надрокористування в Україні.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗОЛОТОНОСНОСТІ Й АЛМАЗОНОСНОСТІ ДОКЕМБРІЙСЬКИХ КОНГЛОМЕРАТІВ БІЛОКОРОВИЦЬКОЇ ПАЛЕОЗАПАДИНИ

Костенко М.М.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

У межах Білокоровицької палеозападини (Волинський мегаблок Українського щита) серед утворень нижньобілокоровицької підсвіти виділяються два типи конгломератів: поліміктові (утворюють невеликі тіла) та олігоміктові (переважно кварцового складу), що складають основний горизонт. У фаціально-генетичному аспекті конгломерати являють собою пролювіально-алювіальні конуси виносу. Проведеними геологознімальними і пошуковими роботами в конгломератах виявлено золото й алмази. За гранулометричними ознаками золото є видиме і тонкодисперсне. Алмази в основному дрібні (менше 1 мм), проте встановлено й три відносно великі зерна (в класі -4+2 мм). При цьому 75 % кристалів належать до кімберлітового типу (з них до ультраосновних парагенезисів – 50 % і еклогітового – 25 %).

Конгломерати Білокоровицької палеозападини й надалі залишаються високоперспективним об'єктом на виявлення розсипних родовищ золота й алмазів. Для позитивного вирішення цього питання необхідно змінювати саму методику проведення прогнозно-пошукових робіт на ці корисні копалини. Виходячи із зазначеного пролювіально-алювіального генезису конгломератів та нерівномірного гніздово-струменистого розподілу золота в них, необхідно орієнтуватися на пошуки невеликих за розмірами, але збагачених металом (зокрема, й алмазами), струменів (шириною в перші метри).

НЕОСВОЄНІ РЕСУРСИ ПІДЗЕМНИХ ВОД МАЛИХ АРТЕЗІАНСЬКИХ БАСЕЙНІВ ДОНБАСУ І ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ - АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ВОДОПОСТАЧАННЯ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Костюченко А.С.¹,

1 – ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна

Основне джерело водопостачання Донецької області – поверхневі води, що не захищені від можливого техногенного забруднення. Останнім часом, через тимчасову зупинку каналу Сіверський Донець – Донбас та пошкодження інших об'єктів інфраструктури, в наслідок бойових дій особливо гостро постала необхідність мати альтернативне джерело водопостачання Донецької області.

ОЦЕНКА СКЛОННОСТИ К САМОВОЗГОРАНИЮ УГЛЕЙ И НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ НИЗКОТЕМПЕРАТУРНОЙ СТАДИИ ИХ ОКИСЛЕНИЯ

Кочетков С.И.¹, Васильева И.В.¹, Плужникова В.Л.¹

1 – УкрГГРИ, г. Киев, Украина

Процесс окисления ископаемого угля является сложным и многофакторным. При окислении кислородом воздуха повышается его температура и происходит возгорание. Химическая активность добываемых пород и геологические особенности их залегания являются природными факторами возникновения эндогенных пожаров. В статье рассмотрены некоторые особенности низкотемпературной стадии окисления каменных углей и факторы влияния на процессы самовозгорания.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАФТОВИХ ТА ГАЗОВИХ СВЕРДЛОВИН ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ВОДЕНЬГЕНЕРУЮЧИХ НАНОСУСПЕНЗІЙ

Кравченко О.В.¹, Велігоцький Д.О.¹, Авраменко А.М.¹

1 – Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України, м. Харків, Україна

Пропонується нова технологія інтенсифікації видобутку вуглеводнів, яка заснована на використанні воденьгенеруючих суспензій з ультрадисперсною твердою фазою з гідрореагуючих речовин (ГРР). Одержання таких високостабільних суспензій стало можливим завдяки використанню методу гідрокавітаційної обробки рідин. Глибока фільтрація в пласт таких ультрадисперсних суспензій з отриманням водню з пластової води та теплоти безпосередньо у поровому просторі, забезпечить водневу та термобарохімічну обробку не тільки пласту, але й насичуючого його флюїду з подальшим збільшенням проникності гірської породи привибійної зони та збільшенням дебіту свердловини.

КОМПЛЕКСНІ ЛІТОЛОГО-ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРИСКОРЕНИЙ ПРОГНОЗ НОВИХ ПАСТОК ВВ У ДДЗ

Кривошеєв В.Т.¹, Макогон В.В.¹, Іванова Є.З.¹

1 – УкрДГРІ, м. Чернігів, Україна

Високоприбутковий у минулому геологорозвідувальний комплекс разом з галузевою наукою у державі практично зруйновано, що привело до значного зменшення відкриттів нових родовищ нафти і газу та приросту запасів вуглеводневої сировини. У ці скрутні часи ми неодноразово орієнтували нафтогазову галузь та владні структури держави на використання власних резервів та можливостей для прискореного відкриття нових родовищ нафти і газу, оскільки вартість власної вуглеводневої сировини набагато нижча ніж імпортованої. Першочерговим завданням нафтогазової галузі України у цих складних сучасних умовах є необхідність значного підвищення ефективності геологорозвідувальних робіт. Вирішенню цієї проблеми постійно сприяла та продовжує сприяти галузева наука шляхом розробок нових напрямів пошуково-розвідувальних робіт та оперативної оцінки нафтогазоносності нових пошукових об'єктів. Детальне погоризонтне літолого-фаціальне картування продуктивних відкладів Дніпровсько-Донецької западини дало можливість прискореного прогнозу низки нових пасток вуглеводнів літолого-стратиграфічного, літологічного та комбінованого типів, які відкривають нове дихання цього старого нафтогазовидобувного басейну.

ЦИФРОВЕ СТРУКТУРНО-ЛІТОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ АПТ-НИЖНЬОАЛЬБСЬКОГО ЗОЛОТОНОСНОГО РОЗСИПУ КАНІВ-ЗВЕНИГОРОДСЬКОЇ ПАЛЕОДОЛИНИ

Крошко Ю.В.¹, Ковальчук М.С.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

На підставі координат свердловин, їх опису та даних опробування апт-нижньоальбських континентальних флювіальних відкладів у межах Канів-Звенигородської палеодолини створено ряд цифрових картографічних побудов, які характеризують параметри розсипу. Встановлено розподіл вмістів золота за окремими перетинами поперек палеодолини та зв'язок підвищених вмістів золота з рельєфом плотика і потужністю золотомісних відкладів.

ПИТАННЯ РОЗЛИВУ ТА ДОВГОТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ БУТИЛЬОВАНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД

Лесюк Г.В.¹, Моїсеєва Н.П.¹

1 – ІГН НАН України, м. Київ, Україна

Подані результати довгострокових досліджень зміни основного показника лікувальної мінеральної води типу "Нафтуся" Збручанського родовища - вміст органічного вуглецю при її зберіганні в скляній тарі та в поліетилентетрафталатній пляшці (ПЕТ-тарі). Встановлено, що при зберіганні мінеральної води в ПЕТ-тарі відбувається інтенсивне розкладання лікувальних органічних речовин у воді, і вже через 6 місяців концентрація органічного вуглецю становить нижче встановленої норми. При зберіганні мінеральної води в скляній тарі вода зберігає свої лікувальні властивості до одного року.

СТАН ОСВОЄННЯ РОЗСИПНИХ РОДОВИЩ УКРАЇНИ. ПЕРСПЕКТИВИ ВИЯВЛЕННЯ НОВИХ РОЗСИПІВ

Лисенко О.А.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Розглянуто стан вивчення і промислового освоєння розсіпних родовищ України. Охарактеризовано основні види корисних копалин розсіпного типу, наведено дані щодо районів їх розповсюдження, генетичної приналежності, умов залягання і утворення, основних якісних і кількісних параметрів. Показано можливість нарощування потенціалу розсіпних родовищ у мінерально-сировинному комплексі держави. Визначено перспективні райони пошуків нових розсіпів промислового значення і можливі джерела їхнього утворення.

ГЕОЛОГІЯ РУДНИХ І НЕРУДНИХ КОРИСНИХ КОПАЛИН – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ УкрДГРІ

Лисенко О.А.¹, Василенко А.П.¹, Костенко М.М.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

УкрДГРІ є провідним науково-дослідним і науково-методичним центром геологічної галузі. Наукові дослідження, що проводяться в його межах, орієнтовані, насамперед, на відтворення і розширення мінерально-сировинної бази держави, важливою складовою якої є рудні та нерудні корисні копалини. Металогенія і прогнозування родовищ корисних копалин є найважливішою складовою рудного напрямку. Розробка питань прогнозу та пошуків родовищ золота, рідкісних металів, урану, платини за комплексом критеріїв та пошукових ознак визначає перспективи відкриття нових високорентабельних об'єктів. Одержання об'єктивних даних про ресурсний потенціал країни може бути використаним для вироблення стратегічних рішень щодо розширення мінерально-сировинної бази країни. Розробка багатofакторних геолого-генетичних моделей основних промислових типів родовищ корисних копалин є ефективним засобом виявлення механізму зародження, шляхів та способу транспортування, а також місць локалізації рудних корисних копалин.

ГЕОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ВУГЛЕВОДНЕВИХ ПОКЛАДІВ У ТЕХНОГЕННИХ КОЛЕКТОРАХ ЛЬВІВСЬКО-ВОЛИНСЬКОГО БАСЕЙНУ

Лівенцева Г.А.¹

1 – ІГН НАН України, м. Київ, Україна

Визначені геологічні передумови формування техногенних газових резервуарів і колекторів з покращеними фільтраційними властивостями для Львівсько-Волинського басейну.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ДОННИХ ВІДКЛАДІВ У МЕЖАХ РІЧКОВИХ БАСЕЙНІВ УКРАЇНИ

Люта Н.Г.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Розглядаються особливості розподілу важких металів у донних відкладах у межах річкових басейнів України. Наявні дані засвідчують, незважаючи на техногенний вплив, пріоритетність природних чинників у формуванні хімічного складу донних відкладів та його прямий зв'язок з хімічним складом ґрунтів водозбірних площ.

ДЕЯКІ ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗПОДІЛУ ТЕМПЕРАТУРИ У ВЕРХНІЙ ЧАСТИНІ ЗЕМНОЇ КОРИ

Лютий Г.Г.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Розглядаються закономірності зменшення геотермічного градієнту з глибиною, роль підземних вод у міграції теплового потоку у верхній частині земної кори та можливість техногенного впливу на показники природного теплового потоку.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Ляшок А.Ф.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Розглянуто питання, пов'язані з наявністю різних підходів в нормативно-правовій базі України з номенклатурної класифікації корисних копалин в складі мінерально-сировинної бази України, необхідністю її вдосконалення, пошуку шляхів уніфікації і стандартизації назв корисних копалин і узагальнюючих категорій, розгляду деяких пропозицій щодо вдосконалення методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр, що надаються в користування і законодавчого визначення статусу наведеного визначення вартості

ОСОБЛИВОСТІ ВТОРИННИХ ТЕРИГЕННИХ КОЛЕКТОРІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДДЗ НА ВЕЛИКИХ ГЛИБИНАХ

Макогон В.В.¹

1 – УкрДГРІ м. Чернігів, Україна

У доповіді викладено результати комплексних літологічних та лабораторних досліджень нижньокам'яновугільних теригенних відкладів центральної частини ДДЗ (на прикладі Семиренківської та Мачуської ділянок). Охарактеризовано природу та особливості вторинних перетворень піщаних колекторів різного генезису.

РОЛЬ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇН В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Макогон Ю.В.¹, Мітюшкіна Х.С.¹

1 – Маріупольський державний університет

Стаття присвячена дослідженню міжрегіонального співробітництва та його ролі у вирішенні проблем забезпечення економіки країн енергетичними ресурсами в контексті реалізації цілей сталого розвитку.

Проведено аналіз використання альтернативних джерел енергії на сучасному етапі розвитку світового господарства, підтверджено низьку ефективність використання енергетичних ресурсів у українській економіці. На прикладі країн північноамериканського регіону, доведено, що міжрегіональне співробітництво в енергетичній сфері дозволяє вирішити низку проблем, серед яких: проблема тарифного та нетарифного обмеження транскордонного товарообігу; проблема надмірного регулювання енергетичних ринків в державах; а також геополітичні чи природні обмеження.

Визначено, що для активізації або подальшого розвитку міжрегіонального співробітництва України в енергетичній галузі необхідно чітко визначення існуючих проблем та окреслення можливих сфер ефективної співпраці. Наголошено на необхідності реорганізації НАК «Нафтогаз України» у відповідності до Третього Енергетичного Пакету ЄС та створенні окремих підприємств щодо управління магістральними газопроводами та підземними сховищами України; співпраці в галузі модернізації інфраструктури паливно-енергетичного комплексу; створенні стійкого партнерства в енергетичній галузі з іншими країнами світу.

БУРКІНА ФАСО: ГЕОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ, КОРИСНІ КОПАЛИНИ, ПРОБЛЕМИ, СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Маяцький О.Б.¹, Винокурова О.Г.¹, Проць В.П.²

1 – ТОВ УГК "Донбасгеологорозвідка", м. Бахмут, Україна

2 – ТОВ СУЕ "Донгеологія", м. Тернопіль, Україна

Визначення реального стану геологічної галузі та мінерально-сировинної бази Буркіна Фасо може бути використане українськими фахівцями (геологами, гірниками та іншими), які планують виробничі відрядження до цієї африканської країни.

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Михайлов В.А.¹

1 – Навчально-науковий інститут «Інститут геології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Розглянуто особливості підготовки кадрів геологорозвідувальної галузі ВНЗ України, де в останні роки спостерігається вкрай негативна тенденція різкого скорочення набору студентів. Це пов'язане, зокрема, з виділенням нової спеціальності «Науки про Землю», куди входять такі напрямки, як геологія, геофізика, мінералогія, геохімія, вулканологія, сейсмологія та інші фізичні науки про Землю, метеорологія та інші атмосферні науки (включаючи кліматичні дослідження), гідрологія, океанологія. Розглянуто деякі особливості наукової роботи в системі освіти, наведено структуру паспорту секції 22 «Науки про Землю» наукової ради МОН України.

ШЛЯХИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГЕОТЕРМАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Морозов Ю.П.¹, Барило А.А.¹

1 – Інститут відновлюваної енергетики НАН України, м. Київ, Україна

Проаналізовано етапи спорудження систем видобування і використання геотермальних джерел енергії. Виявлено, що найбільш ризикованими з точки зору фінансових вкладень є етапи, які закінчуються дослідним бурінням. Використання попередньої інформації, яка одержана під час проведення пошуково-розвідувальних робіт на нафту і природний газ дозволяє зменшити фінансові ризики геотермальних проєктів. Запропоновано варіант обчислення енергетичного потенціалу гідротермального родовища. Проаналізовано фактичні відомості щодо свердловин різного призначення, які виявили термальні води. Найбільша кількість геотермальних об'єктів припадає на інтервал глибин від 1000 до 3000 м, найбільш розповсюджені пластові температури коливаються у діапазоні від 50 до 90 °С, середня мінералізація -100 - 200 г/л.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ КОНЕЧНЫХ КОНТУРОВ КАРЬЕРОВ ДЛЯ ОПТИМИЗАЦИИ ИЗВЛЕКАЕМЫХ ЗАПАСОВ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ ГЕОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОЦЕНКИ

Назаренко М.В.¹, Хоменко С.А.¹

1 – «КРИВБАСАКАДЕМИНВЕСТ», г. Кривой Рог, Украина

Рассмотрены вопросы об использовании модуля определения устойчивости откосов, бортов и оптимизации конечных контуров карьера на базе геолого-экономических моделей в составе технологической платформы K-MINE с целью оптимизации извлекаемых запасов при проведении геолого-экономической оценки для месторождений твердых полезных ископаемых.

ВПЛИВ ПЕСТИЦИДІВ НА ПІДЗЕМНІ ВОДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, М. КИЄВА

Осокіна Н.П.¹

1 – ІГН НАНУ, м. Київ, Україна

Газохроматографічним методом визначали довгоживучі і активномігруючі в природних умовах хлорорганічні препарати: ДДТ і його метаболіти, ГХЦГ і його ізомери, а також альдрин, гептахлор. Вивчалися також широко застосовувані короткоживучі з'єднання - фосфорорганічні пестициди: фосфамід, карбофос, метафос і фторвміщуючий пестицид – трєфлан у підземних водах Київської області і м. Києва.

Тенденція зменшення концентрацій пестицидів з глибиною у воді еоценового, сеноманського і юрського водоносних горизонтів не виявлена. Таким чином, затримка пестицидів відбувається у ґрунтах, породах водоносного горизонту четвертинних відкладів і частково у нижче залягаючих шарах порід. Забруднення підземних вод пестицидами нижче ГДК, але одночасно у воді свердловин знайдено від 3 до 8 сільськогосподарських забруднювачів, сума рна дія яких на організм людини не вивчена.

ОБОГАЩЕНИЕ СЛОЕВ ЛИТИЕМ ПРИ ТЕХНОГЕНЕЗЕ В ЗОНЕ АЭРАЦИИ АРИДНОГО ЛИТОГЕНЕЗА ЮГО-ВОСТОКА УКРАИНЫ

Петрова Л.А.¹

1 – Інститут геохімії, мінералогії і рудообразовання НАН України, г. Киев, Украина

При изучении вертикальной зональности техногенных геохимических аномалий юго-востока Украины, установлено, что при их формировании появляются слои обогащения металлами. Закономерности концентрации и рассеяния металлов подчиняются особенностям региональной геохимии данного региона, а именно – литий имеет тенденцию к накоплению, как в коренных породах, так и в современном литогенезе. В разрезе техногенных геохимических аномалий слои обогащения литием зафиксированы на глубине 20 -25 см, они контролируются степенью аридизации зоны аэрации региона, ландшафтно-геохимической спецификой ландшафтов и содержанием лития в техногенной коре выветривания.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕОТУРИЗМУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пилипчук О.М.¹, Белєвцева М.Р.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

У доповіді розглянуто природно-заповідний фон та туристичний потенціал Одеської області з урахуванням наявних геологічних пам'яток природи. Район має цікаву історію і містить стратиграфічні, палеонтологічні, геоморфологічні та мінералогічні пам'ятки. На прикладі відомих, та не дуже відомих природних об'єктів проаналізована можливість створення у Одеській області туристичних маршрутів геологічного спрямування, що сприятиме ефективному використанню природних комплексів.

ВПЛИВ ГЕОХІМІЧНИХ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ВУГІЛЬНИХ ПОКЛАДІВ НА ОКИСНЕННЯ ВУГІЛЛЯ

Плужнікова В.Л.¹, Вергельська Н.В.², Васильєва І.В.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

2 – ІГН НАН України, м. Київ, Україна

Процес окислення органічної речовини вкопного вугілля та вуглепородних масивів є складним і багатофакторним. Для запобігання загорань у вугільних виробках доцільно проводити попередні дослідження взаємодії вугілля з киснем та встановлення безпечних температурних меж. Для попередження самозаймання вугілля доцільно організувати ретельний контроль за складом і температурою шахтної атмосфери в діючих гірничих виробках.

ФОНД НАФТОГАЗОПЕРСПЕКТИВНИХ ОБ'ЄКТІВ ЯК РЕЗЕРВ НАРОЩУВАННЯ ВУГЛЕВОДНЕВОЇ РЕСУРСНОЇ БАЗИ У СХІДНОМУ РЕГІОНІ

Попова Т.Л.¹, Пригаріна Т.М.¹

1 – УкрДГРІ, м. Чернігів, Україна

У доповіді викладено результати аналізу сучасного вуглеводневого потенціалу Східного нафтогазоносного регіону, Фонду нафтогазоперспективних об'єктів ДДНГО. Розглянуто структуру нерозподіленого Фонду нафтогазоперспективних об'єктів та висвітлені напрямки геологорозвідувальних робіт на нафту і газ.

АКТИВНИЙ СЕЙСМІЧНИЙ МОНІТОРИНГ НАДР ПЛАНЕТ

Роман В.І.¹, Кендзера О.В.¹, Попков В.С.², Богаєнко М.В.², Євстахевич З.М.¹, Гринь Д.М.¹, Мукоєд Н.І.¹

1 – ІГФ ім. С. І. Субботіна НАН України, м. Київ, Україна

2 – Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України, м. Київ, Україна

Сприятливими обставинами створення і застосування технічних і технологічних засобів сейсмічних досліджень і активного сейсмічного моніторингу надр планет є ґрунтовані на використанні спектрів відношення сигнал – завада адаптивна технологія і резонансне збудження сейсмічних хвиль.

РОЛЬ ВИКОПНОГО ТА ВІДНОВЛЮВАНОГО ПАЛИВА В МАЙБУТНІЙ ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Рудько Г.І.¹

1 – Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна

Обговорено питання енергетичної безпеки України, як однієї з ключових умов стабільного існування та економічного росту нашої незалежної держави. Найважчий ресурсний потенціал може повністю забезпечити потреби України в разі термінового нарощення ресурсної бази як вкопного так і відновлюваного палива. Важливе місце в енергетиці низки країн, особливо Європейського Союзу займають відновлювані джерела. Україна має значний потенціал для розвитку відновлюваної енергетики, основними перспективними напрямками має стати розвиток біоенергетики, сонячної енергетики та використання гідропотенціалу малих річок України.

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КОНДИЦІЙ (ТЕО) ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

Рудько Г.І.¹, Ловинюков В.І.¹

1 – Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна

Техніко-економічне обґрунтування родовищ корисних копалин є важливою складовою геолого-економічної оцінки. Його метою є визначення їх промислової цінності і вибір найефективніших параметрів використання об'єкту. Приведення порядку проведення ТЕО для вітчизняних родовищ до сучасних світових вимог пов'язана з необхідністю ревізії затверджених запасів корисних копалин балансових і резервних родовищ нерозподіленого фонду надр, оскільки показники економічної ефективності їх промислового освоєння найчастіше є застарілими.
Ключові слова: економічна геологія, мінерально-сировинна база, геолого-економічна оцінка, родовище корисних копалин.

ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ ГЕОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Рудько Г.І.¹

1 – Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна

Обговорено питання енергетичної безпеки України, як однієї з ключових умов стабільного існування та економічного росту нашої незалежної держави. Найважчий ресурсний потенціал може повністю забезпечити потреби України в разі термінового нарощення ресурсної бази як традиційного, так і нетрадиційного газу.

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ЕКОЛОГО-ГІДРОГЕОЛОГІЧНИХ УМОВ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Саніна І.В.¹, Люта Н.Г.¹, Лютий Г.Г.¹, Шевчук Л.І.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

У статті розглядаються еколого-гідрологічні умови Українського Полісся. Проаналізовано стан підземних вод перших від поверхні та основних водоносних горизонтів. Негативним фактором, що ускладнює еколого-гідрологічні умови Полісся, є техногенне забруднення ґрунтових вод. Характерні особливості Полісся (висока інтенсивність міграційних процесів, незадовільні умови захищеності підземних вод) обумовлюють необхідність створення комплексної системи моніторингу довкілля для визначення міграційних шляхів і інтенсивності міграції забруднювачів.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ПАЛІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВЕРХНЬОКАЙНОЗОЙСЬКИХ ВІДКЛАДІВ УКРАЇНИ (СТРАТИГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ)

Сіренко О.А.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна

Визначено основні завдання сучасного етапу палінологічних досліджень верхньокайнозойських відкладів України для стратиграфічних цілей та запропоновано шляхи їх вирішення. Представлено результати зіставлення морських та континентальних відкладів верхнього міоцену-пліоцену України за палінологічними даними. Окреслено пропозиції щодо внесення доповнень та уточнень до стратиграфічних схем континентальних пліоценових та четвертинних відкладів України, а також схем неогенових відкладів південних регіонів України.

ДЕЯКІ РЕЗУЛЬТАТИ КОМПЛЕКСНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Слоницька С.Г.¹

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Глибинна будова Західного регіону України вивчається геофізичними методами досить давно, але можливість тривимірної візуалізації результатів досліджень з'явилася лише в останні роки. В роботі показана карта-схема однієї з найбільш заглиблених границь літосфери - підшва її континентальної частини, рельєф та глибина якої прогноуються за даними потенціальних полів, як один з можливих варіантів. Поверхня, що розглядається у статті, є елементом складної багаторусної тривимірної моделі глибинної будови літосфери регіону, яка на даний час розробляється.

ИССЛЕДОВАНИЕ ДВУМЕРНОЙ СТОХАСТИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ ВЕТРА РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

Собченко А.Ю.¹

1 – Одесский государственный экологический университет, г. Одесса, Украина

Рассмотрена двумерная стохастическая модель ветра. Исследованы моменты модели и коэффициент корреляции зональной и меридиональной составляющих вектора скорости ветра для пяти регионов Украины. Показаны регионы с существенным коэффициентом корреляции составляющих вектора ветра. Дано климатологическое обоснование полученных результатов.

ПРИВАТНІ МАЛІ (ЮНІОРНІ) ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Ткаченко М.В.¹, Соколов В.О.¹

1 – ДГП «Геолекспертиза», м. Київ, Україна

Високоризиковий характер геологорозвідувальної діяльності є одною з основних проблем відтворення мінерально-сировинної бази, що обумовлює необхідність зміни місця геологічної галузі в системі національної економіки шляхом підвищення її інвестиційної привабливості - створення організаційно — економічного механізму геологічного вивчення надр, орієнтованого на стимулювання фінансування геологорозвідувальних робіт гірськими підприємствами, створення умов для формування сектору юніорних компаній, а також залучення засобів сторонніх інвесторів.

ТРИАЛОГ ДЕРЖАВИ, ІНВЕСТОРА ТА СУСПІЛЬСТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА РАЦІОНАЛЬНОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ НАДР

Толкунов А.А.¹, Омельченко Т.В.²

1 – ДГП «Укргеофізика»

2 – незалежний експерт

Представлено результати дослідження взаємодії держави, інвестора та суспільства в надрокористуванні. Обґрунтована необхідність підвищення ефективності трьохстороннього діалогу державних органів влади,

бізнесу та громадськості для залучення інвестицій у проведення робіт з підготовки й освоєння мінерально-сировинної бази України.

ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТІВ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ УКРАЇНИ

Толкунов А.А.¹

1 – ДГП "Укргеофізика"

Досліджено роль геологічної та економічної інформації в оцінці ефективності та ризику інвестицій у роботи з пошуків, розвідки та видобутку корисних копалин. Розглянуто умови розпорядження геологічною інформацією в Україні та в світі. Обґрунтовано необхідність поширення узагальнюючої геологічної інформації про об'єкти мінерально-сировинної бази України для залучення інвестицій в їх розвідку та розробку.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РОБІТ З ПІДГОТОВКИ ТА ОСВОЄННЯ ВУГЛЕВОДНЕВОЇ РЕСУРСНОЇ БАЗИ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ШЕЛЬФУ ЧОРНОГО МОРЯ

Толкунов А.А.¹, Бегаль А.С.¹, Гаврилюк Р.О.²

1 – ДГП "Укргеофізика"

2 – НАК "Нафтогаз України"

Досліджено деякі геологічні, технологічні, економічні, та регуляторні аспекти реалізації геологорозвідувальних робіт та програм з освоєння вуглеводневих ресурсів українського сектору Північно-Західного шельфу Чорного моря. За результатами аналізу наявних матеріалів проведено геолого-економічну оцінку нафтогазоперспективних об'єктів та складено рейтинг їх інвестиційної привабливості. Запропоновані напрямки подальших робіт з пошуків, розвідки та видобутку вуглеводнів в українському секторі Північно-Західного шельфу Чорного моря.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАТИГРАФІЇ ТА ЇХНЄ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

Тузяк Я.М.¹

1 – Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

У статті вперше викладені сучасні тенденції розвитку стратиграфії та обґрунтовано їхнє значення для геологічної науки в Україні. Запропоновано нову теоретично-методологічну модель з виділенням та обґрунтуванням чотирьох напрямів (розділів) – фундаментального, методологічного, прикладного й культурно-освітнього. У складі фундаментального напрямку запропоновано виділяти три підрозділи – теоретичну базу стратиграфії, нормативно-правову та хроностратиграфічну. Побудовано модель співвідношення часового (вікового) і субстратного (речовинного) аспектів у стратиграфії. Розмежовані часовий (віковий) і субстратний (речовинний) аспекти стратиграфії. Наведено співвідношення таксономічних одиниць хронологічної (часової) і стратиграфічної (субстратної) шкал.

АКТУАЛЬНІСТЬ КОМПЛЕКСНОСТІ ЕКОЛОГО-ГЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ТГС ШЕЛЬФУ ЧОРНОГО МОРЯ

Чепіжко О.В.¹, Кадурін В.М.¹

1 – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Актуальним і важливим є впровадження довгочасних кількісних прогнозів поведінки техногенно-геологічних систем (ТГС) моря при різних варіантах техногенних впливів. ТГС представляють собою нову систему, що складається з природної самовпорядкованої системи – геологічного середовища та техносистеми, як керованої системи, створеною людиною. При дослідженні питання про роль геологічних і антропогенних факторів в ТГС шельфу необхідно відзначити, що під ними розуміються ті ж фізико-хімічні, хімічні, гідродинамічні фактори, які традиційно вивчаються морською геологією, літологією і геохімією. Речовини, що визначають еколого-геологічний стан геологічного середовища ТГС морського шельфу, можна розділити на дві групи: природні елементи, які є невід'ємною складовою всіх природних об'єктів, та елементи і з'єднання, не характерні для геологічних об'єктів. До першої групи належать важкі метали, нафтові вуглеводні, феноли, природні радіонукліди. Друга група об'єднує хлороорганічні сполуки (поліхлорбефеніли, пестициди) та ін. Разом з тим, саме важкі метали та нафтові вуглеводні за умови формування підвищених концентрацій створюють ділянки, які можуть бути перспективними при пошуку корисних копалин відповідного типу. Упорядкування прогнозних критеріїв і пошукових ознаки вірогідної наявності корисних копалин, джерел їх утворення через визначення стану ТГС шельфу моря, із застосуванням числової моделі формування якості геологічного середовища ТГС.

ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЗАПАСІВ ВУГІЛЛЯ ДІЮЧИХ ШАХТ ЗАХІДНОГО ДОНБАСУ

Шайдорова І.М.¹, Барвінська Л.В.¹, Єрмоленко Г.О.¹

1 – ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна

Проблеми, що виникають перед вугільною промисловістю, потребують сучасного комплексного прогнозу та геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин. Відомості про кількість реальних запасів вугілля та супутніх корисних копалин, а також розташування їх в межах шахтних полів, геолого - економічне обґрунтування промислового потенціалу, є регулятором оптимального користування надрами.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ТЕО ПРИ ПОВТОРНІЙ ОЦІНЦІ РОДОВИЩ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Шапран А.Б.¹, Кошляков О.Є.², Ліхошерстов О.О.¹, Качалова О.І.¹, Ісонкін О.О.¹, Колотівський Р.П.³

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна

1 – КНУ ім. Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

1 – ПрАТ «ЗЗРК», м. Запоріжжя, Україна

Метою даної роботи є спроба систематизації досвіду складання техніко-економічного обґрунтування для різних видів корисних копалин, набутого співробітниками УкрДГРІ у співпраці із науковцями КНУ ім. Шевченка та фахівцями підприємств-надрокористувачів.

Пропонується схема складання розділу ТЕО у звіті про повторну геолого-економічну оцінку родовищ корисних копалин. Схема передбачає як послідовність складання розділу так і змістовне їх наповнення.

Приділяється увага використанню таких інструментів економічного аналізу як операційний аналіз при дослідженні досягнутих техніко-економічних показників роботи гірничодобувного підприємства. Застосування таких інструментів дозволяє досить впевнено обґрунтовувати співвідношення досягнутих цінних показників при прогнозуванні подальшої видобувної діяльності підприємства. Підкреслюється важливість обґрунтування ціни на першу товарну продукцію та визначення коефіцієнта рентабельності гірничодобувного підприємства, що має визначальний вплив, на подальші розрахунки.

Передбачається, що в майбутньому як сама схема так і запропоновані підходи будуть вдосконалюватися.

ОЦІНКА БАР'ЄРНОЇ СТІЙКОСТІ ВОДОЗБІРНИХ БАСЕЙНІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ

Шевченко О.Л.¹

1 – ННІ «Інститут геології» КНУ ім. Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Розроблено методологію визначення природної і порушеної бар'єрної стійкості водозборів, що спирається на статистичний аналіз даних моніторингових спостережень та кількісних значень поширення певних ландшафтних характеристик на площі водозбору. Отримувані коефіцієнти множинної кореляції використовуються як рейтингові коефіцієнти для визначення балів бар'єрної стійкості. Бальна оцінка верифікується динамікою радіологічного показника – модуля бар'єрних та мобілізаційних функцій. Знайдені рівняння регресії, що виражають залежність водного винесення або концентрації радіонукліда від прямих (запаси активності на водозборі), сторонніх сталих (ландшафтних) та динамічних (гідрометеорологічних та гідрогеологічних), використовуються для епігнозних та прогнозних оцінок.

МІСЦЕ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ У СТВОРЕННІ ГЕОЛОГІЧНОГО СХОВИЩА РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ

Шестопалов В.М.¹, Шибецький Ю.О.², Петренко Л.І.¹

1 – Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна

2 – ДУ «Науково-інженерний центр радіогідроекологічних полігонних досліджень», м. Київ, Україна

Геологічне глибинне захоронення радіоактивних відходів – міжнародно визнаний оптимальний спосіб ізоляції найбільш небезпечних високо активних та середньо активних відходів від біосфери. Роботи з поводження з радіоактивними відходами, в тому числі і з створенню геологічного сховища, повинні проводитись у відповідності із законами та іншими нормативно-правовими документами України, зокрема законом України «Про загальнодержавну цільову екологічну програму з поводження з радіоактивними відходами» та Постановою Кабінету Міністрів України «Стратегія поводження з радіоактивними відходами». Всі науково-дослідні роботи зі створення геологічного сховища реалізуються в рамках передбачених законом України «Про загальнодержавну...». У роботі виконаний стислий аналіз стану справ в Україні з питання створення геологічного сховища для захоронення РАВ та місце Національної Академії Наук України у контексті даної проблеми.

АЗОВСКОЕ РЕДКОЗЕМЕЛЬНОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ УКРАИНСКОГО ЩИТА КАК НОВЫЙ ИНВЕСТИЦИОННО-ПРИВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ ТИП ПРОМЫШЛЕННЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ

Шеремет Е.М.¹, Стрекозов С.Н.², Сетая Л.Д.¹

1 – Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н. П. Семеновко НАН Украины, г. Киев, Украина

2 – Приазовская КГРЭ КП «Южукргеология», г. Волноваха, Украина

Азовское редкоземельное месторождение Украинского щита на основе ряда характеристических признаков (главные и второстепенные рудные минералы; акцессорные минералы; минералы окolorудных метасоматических изменений; геохимические особенности) было сопоставлено с подобными редкометально-редкоземельными месторождениями мира, обогащенными иттриевыми REE, HREE и цирконием, связанными с субщелочными гранитоидами. Результаты сопоставления показали, что Азовское месторождение не имеет прямых аналогов подобного типа (за исключением Ястребецкого рудопроявления УЩ) среди редкоземельных месторождений мира.

Вместе с тем, Азовское редкоземельное месторождение является крупным месторождением, где запасы полезных компонентов превышают запасы редкоземельных руд известных промышленных месторождений Канады. Предварительная геолого-экономическая оценка Азовского месторождения однозначно показала его промышленное значение. В течение нескольких десятков лет разработка месторождения в зависимости от способа разработки и глубины технологического передела может приносить ежегодную чистую прибыль в десятки миллионов, а за весь период разработки в несколько сотен миллионов долларов.

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗАЛИШКОВОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЗОНИ АЕРАЦІЇ НАФТОПРОДУКТАМИ НА ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТОВИХ ВОД З ВИКОРИСТАННЯМ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Шпак О.М.¹

1 – Інститут геологічних наук НАНУ, м. Київ, Україна

Залишкові нафтопродукти в зоні аерації є джерелом довгострокового забруднення ґрунтів і підземних вод. За допомогою математичного моделювання оцінено винос розчинених нафтопродуктів із забрудненої зони аерації, складеної суглинистими та піщаними відкладами, з інфільтраційним потоком у ґрунтові води на трьох ділянках забруднення. Результати моделювання підтвердили, що навіть через сотні років не відбудеться повного виносу залишкового газу із забрудненої зони аерації, і концентрації газу у ґрунтових водах перевищуватимуть гранично-допустимі значення.